

Uchwała Nr 198/09
Rady Gminy Opatówek
z dnia 29 grudnia 2009r.

w sprawie przyjęcia do realizacji na 2010 rok Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - program wchodzący w skład Gminnej
Strategii Integracji i Polityki Społecznej

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami) oraz art. 17 ust.1 pkt 1, pkt 12 i 13, art. 110 ust. 4 i ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362) Rada Gminy Opatówek uchwala, co następuje :

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok – program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Program realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Opatówek.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 01 stycznia 2010r.

UZSADNIENIE
do Uchwały Nr 198/09
Rady Gminy Opatówek
z dnia 29 grudnia 2009 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji na 2010 rok Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - program wchodzący w skład Gminnej
Strategii Integracji i Polityki Społecznej**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązała gminy do podejmowania działań zmierzających do wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych .

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin i realizowana jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy –wchodzącego w skład Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej. Organem właściwym do uchwalenia Programu jest organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Ustawa wskazuje gminne źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki , którymi są dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone przez przedsiębiorców handlujących napojami alkoholowymi. Opłaty te mogą być wykorzystane wyłącznie na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA
TERENIE GMINY OPATÓWEK
NA 2010 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. nr. 70 poz. 473 z późniejszymi zmianami).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010 skierowany do mieszkańców Gminy Opatówek zakłada kontynuacją i rozszerzeniem dotychczasowych zadań. Jest realizacją wielu działań podjętych w latach poprzednich. Realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku przy współudziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlicy Środowiskowej "Słoneczko" w Opatówku, Policji, Sądów, Kościoła, instytucji rządowych i organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją, kulturą, wychowaniem w trzeźwości oraz osób fizycznych i prawnych. Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w Gminie Opatówek i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy. Jego celem strategicznym jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do:

1. Zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych, oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
2. Radzenie sobie z problemami aktualnie występującymi w gminie.
3. Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemów alkoholowych.
4. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
5. Zmniejszenie ilości dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego /przemocy i zaniedbań/.
6. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.
7. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Działanie i strategia osiągnięcia wymienionych celów dotyczy przede wszystkim realizacji programów profilaktycznych, programów informacyjnych wpływających na postawy i umiejętności pro zdrowotne z różnych grup wiekowych, a szczególnie wśród dzieci i młodzieży, oraz ludzi podwyższonego ryzyka.

Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz wynikami polskich badań społecznych, liczbę uzależnionych w Polsce można oszacować na około 700 - 900 tys., zaś osób pijących alkohol, ryzykownie i szkodliwie na około 2,5 - 4 mln.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się w oparciu o Międzynarodowa Klasyfikację chorób Urazów i Przyczyn Zgonów - Edycja X (ICD X). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatry,

specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postanowienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Młodzież i Alkohol

III klasy gimnazjum - 15-latkowie

65,8% z nich piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni (71,5% chłopców, 60,3% dziewcząt)
29,2% z nich UPOŁO się w ciągu ostatnich 30 dni (38,1% chłopców, 20,8% dziewcząt)

II klasa szkoły ponadpodstawowej - 17-latkowie

78,9% z nich piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni (84,6% chłopców, 73,2% dziewcząt)
37,2% z nich UPIŁO się w ciągu ostatnich 30 dni (47,7% chłopców, 26,5 % dziewcząt)

Wyniki ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD - 2003 ("Europejski Program Badań Ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków" realizowany przez Instytut Psychiatrii i Neurologii we współpracy z Radą Europy)

(źródło:

http://www.parpa.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=156&Itemid=16)

Coraz bardziej rozpowszechnione jest picie alkoholu przez młodzież.

Nastolatki szybciej popadają w alkoholizm niż dorośli, gdyż uzależnienie następuje tym łatwiej, im młodszy jest pijący. Dorosły osiąga późne stadia uzależnienia w okresie 5-10 lat, nastolatek może osiągnąć ten sam stan w czasie od sześciu miesięcy do trzech lat. We wczesnym okresie eksperymentowania nastolatki raczej nie wykazują skłonności do umiaru. Często piją po to, by się upić, przestając dopiero gdy już dalej pić nie są w stanie.

Powodem picia alkoholu przez młodzież mogą być problemy w rodzinie, kryzys życia, lekkomyślna ciekawość czy obciążenie genetyczne. Niektórzy używają alkoholu, by łatwiej znieść życiowe cierpienia bez poprawiania własnego życia i postępowania. Bezpośrednie przyczyny sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież są związane z ich problemami emocjonalnymi. Alkohol okazuje się patologicznie atrakcyjny dla tych, którzy przeżywają stany lęku, niepokoju, rozgoryczenia, depresji. Dla tych, którzy cierpią na skutek kompleksów, wewnętrznej pustki, czy zaburzonych relacji międzyludzkich. Powszechna akceptacja spożywania alkoholu przez ludzi młodych oraz łatwa dostępność czynią, że staje się on przewodnikiem wiodącym do innych używek. W Polsce coraz więcej dzieci i młodzieży sięga po napoje alkoholowe zaburzające ich rozwój fizyczny i psychospołeczny, wchodząc na drogę uzależnienia.

Leczenie młodzieży z uzależnienia od alkoholu jest z wielu powodów znacznie trudniejsze niż leczenie dorosłego. Wśród wielu innych problemów nie mniejszym jest to, że młodzież nie ma doświadczeń dojrzałego życia, które stanowiłoby dla niego oparcie w procesie wychodzenia z nałogu.

Na całym świecie alkohol jest przyczyną 3,2% zgonów oraz 4% wszystkich chorób na świecie. Odsetek ten jest znacznie wyższy w populacji mężczyzn niż kobiet. Szacuje się, że alkohol był przyczyną 20-30% przypadków raka przełyku, chorób wątroby, padaczki, wypadków samochodowych, a także zabójstw oraz innych umyślnych uszkodzeń ciała.

Diagnoza zagrożeń

Gmina Opatówek liczy 10550 mieszkańców. Odnosząc dane statystyczne dotyczące problemów alkoholowych naszej gminy w porównaniu do skali krajowej stwierdzić należy że:

- uzależnionych od alkoholu jest około 200 osób - 2 % mieszkańców gminy
- osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest około 4% tj. 414 osób
- dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików jest również około 4% populacji tj. 414 osób
- pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu jest około 5-7% społeczeństwa gminy tj. od 500-700 osób.
- około 2/3 osób dorosłych (głównie współmałżonków) oraz 2/3 dzieci żyjących w rodzinach z problemem alkoholowych to ofiary przemocy fizycznej i psychicznej.

W 2008 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku przyjęła 12 zgłoszeń przez członków rodziny, pracowników socjalnych, Policję i inne osoby rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia. Wpłynęło 6 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku zmotywowała do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu 5 osób. 3 wnioski skierowane zostały do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.

Z danych Posterunku Policji w Opatówku wynika, że w roku 2008 policjanci przeprowadzili 221 postępowań przygotowawczych, 30 czynności sprawdzających, zatrzymali 49 sprawców przestępstw na gorącym uczynku w tym najwięcej nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi i innymi. Nałożyli 199 mandatów karnych ma kwotę 29.950 zł. Sporządzili 24 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Kaliszu - VII Wydział Grodzki. Podjęto i przeprowadzono ponad 200 interwencji domowych i innych zgłaszanych przez mieszkańców tutejszej Gminy. Ponadto odnotowano 11 wypadków drogowych oraz 58 kolizji drogowych w wyniku których 3 osoby zginęły na miejscu zdarzenia a kilkanaście zostało rannych.

Zaznaczyć należy, iż zanotowano nieznaczny spadek zdarzeń drogowych. Najczęstszą przyczyną zdarzeń drogowych jest nadmierna prędkość kierujących pojazdami, nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe wyprzedzanie oraz nietrzeźwość kierujących. Zanotowano wzrost przestępstw kryminalnych typu kradzieże i kradzież z włamaniem do obiektów.

W pierwszym półroczu 2009r. policjanci przeprowadzili 98 postępowań przygotowawczych, 23 czynności sprawdzających, zatrzymali 36 sprawców przestępstw na gorącym uczynku w tym 22 nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi i innymi. Nałożyli 129 mandatów karnych. Sporządzili 20 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Kaliszu - VII Wydział Grodzki. Podjęto i przeprowadzono ponad 100 interwencji domowych i innych zgłoszonych przez mieszkańców tutejszej Gminy. Ponadto odnotowano 4 wypadki drogowe oraz 52 kolizje drogowe w wyniku których jedna osoba poniosła śmierć na miejscu zdarzenia a 4 zostały ranne. (Źródło: opracowanie na podstawie danych Posterunku Policji w Opatówku).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił w 2008 roku / oraz w I półroczu 2009 roku z tytułu alkoholizmu pomocy – 29/14 rodzinom. Grupę 73/60 rodzin objęto pomocą z tytułu bezrobocia, 60/46 rodziny z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (rodziny niepełne, wielodzietne) z aspektem choroby alkoholowej.

W wielu tych rodzinach wnioskodawcy o pomoc socjalną nie podają uzależnienia od alkoholu jako przyczyny sytuacji w jakiej się znaleźli (brak świadomości).

Mając na uwadze powyższe zagrożenia występujące w związku z uzależnieniem i nadużywaniem alkoholu a także agresją i przemocą przyjmuje się do realizacji następujące kierunki działań w 2010 roku.

I Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Współpraca z Wojewódzkim Zakładem Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie i wspieranie powyższej placówki leczenia odwykowego, która obejmuje profesjonalną pomocą osoby uzależnione z terenu Gminy Opatówek.
2. Współpraca z Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu.
3. Współpraca z ruchem samopomocowym AI – anon.
4. Współpraca z NZOZ - Poradnia Uzależnień i Współuzależnień w Kaliszu ul. Lipowa 5
5. Pomoc socjalna dla osób podejmujących terapię oraz kończących leczenie.

II Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Współpraca z Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu w zakresie pomocy ofiarom w rodzinach alkoholowych.
2. Współpraca z Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaliszu w zakresie izolacji osób nietrzeźwych sprawców przemocy w rodzinie.
3. Utrzymanie działalności świetlicy środowiskowej w Opatówku przy ul. Poprzecznej 2.
4. Bieżące utrzymanie placu zabaw dla dzieci uczęszczających do Świetlicy Środowiskowej w Opatówku oraz dzieci ze środowiska lokalnego.
5. Współpraca kuratorów sądowych z terenu Gminy z pracownikami GOPS .
6. Współpraca GKRPA i pracowników GOPS z miejscową Policją.
7. Współpraca Dyrektorów szkół z terenu Gminy z GKRPA i pracownikami GOPS.
8. Współpraca przedstawicieli Kościoła z GKRPA i pracownikami GOPS .
9. Pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych z problemem alkoholowym:
  - a. psychologiczna
  - b. pedagogiczna
  - c. terapeutyczna
  - d. logopedyczna
  - e. grupy socjoterapeutyczne
  - f. prawna
10. Zastosowanie procedury zobowiązującej do podjęcia leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych.
11. Kontrola przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
12. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci, młodzieży

1. Szkolenia nauczycieli wszystkich szkół z terenu gminy Opatówek w zakresie uzależnień, przemocy, sekt i FAS - Płodowego Zespołu Alkoholowego.
2. Szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników GOPS, funkcjonariuszy Policji.

3. Szkolenia dla rodziców we wszystkich typach szkół na temat uzależnienia dzieci i młodzieży od alkoholu, sekt agresji, przemocy oraz FAS - Płodowego Zespołu Alkoholowego.
4. Szkolenie przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Prenumerata czasopism, zakup książek, broszur dla szkół, Klubu Abstynenta oraz biblioteki gminnej obejmujących zagadnienia uzależnień i profilaktyki.
6. Wspieranie realizacji szkolnych programów profilaktycznych.
7. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej.
8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży
9. Prowadzenie działań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży.
10. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych, socjoterapeutycznych.
11. Działalność profilaktyczno – terapeutyczna na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową w formie zorganizowanego wypoczynku zimowego, letniego, wycieczek, rajdów, dyskotek i innych imprez integracyjnych.
12. Organizacja turniejów sportowych dla dzieci i młodzieży w zakresie działalności profilaktyczno-terapeutycznej w odniesieniu do uzależnień.
13. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element oddziaływań profilaktycznych.
14. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu. Zakup materiałów biurowych.
15. Organizacja wywiadówek profilaktycznych w szkołach na temat zagrożeń wynikających z używania przez dziecko alkoholu oraz na temat agresji i przemocy rówieśniczej.

IV Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Współorganizowanie z GOK, Klubem Abstynenta, OSP, świetlicą środowiskową, szkołami, radami sołectkimi imprez mających na celu promocję wśród mieszkańców gminy: zabaw, życia rodzinnego i wypoczynku bez alkoholu jako alternatywnych form spędzenia wolnego czasu.
2. Wspieranie osób i rodzin, które przejawiają wolę walki z uzależnieniem.
3. Wspieranie działalności Klubu Abstynenta "Jutrzenka" w Opatówku poprzez udostępnienie pomieszczeń na spotkania w Opatówku przy ul. Poprzecznej 2.

V Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w każdym posiedzeniu komisji członkom przysługuje wynagrodzenie w wysokości 110,00 zł brutto.
2. Podstawą wynagrodzenia dla członków komisji są konkretne zadania związane z koordynacją i wykonaniem zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, np.:
  - prowadzenie interwencji w sprawach przemocy w rodzinie – 110,00 zł brutto,
  - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 140,00 zł brutto,
  - prowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia z osobami i ich rodzinami dotkniętymi chorobą alkoholową – 110,00 zł brutto,
  - inne zadania – 110,00 zł brutto.

VI Zasady wynagradzania pracowników GOPS w zakresie realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Podstawą wynagradzania jest realizacja konkretnych zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - prowadzenie okresowej oceny zasadności pobytu dziecka w świetlicy
    - Psycholog - 50,00 zł brutto (jednostkowa cena jednego dziecka) umowa o usługi,
    - Specjalista pracy socjalnej - 25,00 zł brutto (jednostkowa cena jednego dziecka) - umowa zlecenie,
  - prowadzenie dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - (w formie umowy zlecenia),
  - sporządzenie gminnych programów zakresu profilaktyki, narkomanii, przemocy w rodzinie - (w formie umowy zlecenie),
  - prowadzenie realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki -(w formie umowy - zlecenie).

VII Źródła finansowania

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mogą być składki z funduszy pomocowych oraz środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację różnych programów jak również dodatkowo środki zewnętrzne z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.